

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0226U001577

Державний реєстраційний номер: 0123U100318

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-01-2026

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 3

Назва етапу: Основні параметри та сезонні ритми розвитку популяцій і їх залежності від зовнішніх чинників

Початок етапу: 01.2025

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітного документа: Проміжний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут екології Карпат
Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05540066

Місцезнаходження: вул. Козельницька, буд. 4, м. Львів, Львівська обл., 79026, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380322707430, 380322700146

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія наук України

Код за ЄДРПОУ: 00019270

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 54, м. Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442343243

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6541030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 2467.266

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Популяційний моніторинг рідкісних і ендемічних видів високогір'я Українських Карпат як фундаментальна основа їхнього збереження

Назва роботи англійською:

Population monitoring of rare and endemic species of the highlands of the Ukrainian Carpathians as a fundamental basis for their conservation

Реферат українською:

Звіт про НДР: 55 с., 12 рис., 2 табл. Популяції раритетних видів рослин і тварин у високогір'ї Українських Карпат зазнають трансформацій насамперед під впливом кліматичних та демутаційних змін. Ці чинники призводять до регресу популяцій рідкісних малоконкурентних холодовитривалих видів через експансію більш конкурентноспроможних термофільніших видів. Важливим параметром для моніторингу популяцій різностатевих видів рослин визначено рясність цвітіння. Головною загрозою для популяцій і фітоценозів рідкісних видів високогір'я залишається інтенсивна заготівля цетрарії ісландської, зокрема на заповідних територіях. Для уникнення подальшої дигресії альпійських екосистем Карпат необхідно внести цетрарію ісландську до Червоної книги України. Виявлено ймовірно єдину в Україні популяцію аркто-альпійського виду *Salix hastata* L. у Чорногорі, чим доведено його трапляння в Українських Карпатах. Планується обґрунтувати доцільність внесення згаданого виду до "Червоної книги України". Вперше, у верхній течії річки Прут виявлено молодь лосося дунайського (*Hucho hucho*), виду, який занесений до Червоної книги України. Визначено заходи, які потрібно застосувати для збереження високогірних екосистем Українських Карпат: • необхідність впровадження заходів активного збереження біорізноманіття, зокрема, на територіях ПЗФ, передусім помірного випасання; • внесення цетрарії ісландської (*Cetraria islandica* L.) до Червоної книги України; • необхідність вдосконалення закону про ОВД; • необхідність заборони капітального будівництва на високогірних територіях – вище верхньої кліматичної границі лісу. У різних регіонах Карпат – це території вище від 1200 м у північній частині Українських Карпат і вище 1500 м н.р.м. – у південній частині.

Реферат англійською:

Research report: 55 p., 12 fig., 2 tables. Populations of rare plant and animal species in the highlands of the Ukrainian Carpathians undergo transformations primarily under the influence of climatic and demutational changes. These factors lead to the regression of populations of rare, poorly competitive, cold-resistant species due to the expansion of more competitive, thermophilic species. An important parameter for monitoring populations of heterosexual plant species is the abundance of flowering. The main threat to populations and phytocenoses of rare highland species remains the intensive harvesting of the Icelandic cetraria, particularly in protected areas. To avoid further digression of the alpine ecosystems of the Carpathians, it is necessary to include the Icelandic cetraria in the Red Book of Ukraine. The most likely unique population of the arctic-alpine species *Salix hastata* L. in Ukraine was discovered in Chornohora, which proves its occurrence in the Ukrainian Carpathians. It is planned to substantiate the feasibility of including the mentioned species in the "Red Book of Ukraine". For the first time, juvenile Danube salmon (*Hucho hucho*), a species listed in the Red Book of Ukraine, was discovered in the upper reaches of the Prut River. Measures that need to be applied to preserve the high-mountain ecosystems of the Ukrainian Carpathians were identified: • the need to implement measures for active biodiversity conservation, in particular, in the territories of the NRF, primarily moderate grazing; • inclusion of the Icelandic cetraria (*Cetraria islandica* L.) in the Red Book of Ukraine; • the need to improve the law on environmental protection; • the need to prohibit capital construction in high-mountain areas – above the upper climatic forest boundary. In different regions of the Carpathians – these are territories above 1200 m in the northern part of the Ukrainian Carpathians and above 1500 m above sea level – in the southern part.

Індекс УДК: 550.3:504

Коди тематичних рубрик: 37.01.94

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Кияк Володимир Григорович

Науковий ступінь: д. б. н.

Вчене звання: с.н.с.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Популяційний моніторинг рідкісних і ендемічних видів високогір'я Українських Карпат як фундаментальна основа їхнього збереження

Назва НТП англійською: Population monitoring of rare and endemic species of the highlands of the Ukrainian Carpathians as a fundamental basis for their conservation

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Інше (Науковий звіт)

Галузь застосування: Охорона природи

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Популяції раритетних видів рослин і тварин у високогір'ї Українських Карпат зазнають трансформацій насамперед під впливом кліматичних та демутиційних змін. Ці чинники призводять до регресу популяцій рідкісних малоконкурентних холодовитривалих видів через експансію більш конкурентноспроможних термофільніших видів. Важливим параметром для моніторингу популяцій різностатевих видів рослин визначено рясність цвітіння. Головною загрозою для популяцій і фітоценозів рідкісних видів високогір'я залишається інтенсивна заготівля цетрарії ісландської, зокрема на заповідних територіях. Для уникнення подальшої дигресії альпійських екосистем Карпат необхідно внести цетрарію ісландську до Червоної книги України. Виявлено ймовірно єдину в Україні популяцію аркто-альпійського виду *Salix hastata* L. у Чорногорі, чим доведено його трапляння в Українських Карпатах. Планується обґрунтувати доцільність внесення згаданого виду до "Червоної книги України". Вперше, у верхній течії річки Прут виявлено молодь лосося дунайського (*Hucho hucho*), виду, який занесений до Червоної книги України. Визначено заходи, які потрібно застосувати для збереження високогірних екосистем Українських Карпат

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля: Не встановлювався

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2025

Закінчення етапу: 12.2025

Споживачі продукції: Національна академія наук України

Перспективні ринки: Кабінет міністрів України, Установи природоохоронного фонду України

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Bilonoha V., Kyiak V., Kozlovskyy V. (2025). Distribution patterns of *Dactylis glomerata* subsp. *slovenica* (Poaceae) in the Ukrainian Carpathians. *Ukrainian Botanical Journal*. 82 (3). P. 258-266.

Kobiv Y., Danylyk I. (2025). Distribution and conservation status of *Ligularia sibirica* (Asteraceae) in Europe, with special reference to Ukraine. *Ukrainian Botanical Journal*. 82(2): 98-114.

Kobiv Y., Dmytrakh R. (2025) *Valeriana dacica* (Caprifoliaceae), a Carpathian endemic in Ukraine: identification issues, distribution, and ecology. *Ukrainian Botanical Journal*, 82(6): 524-534.

Tsaryk I., Yavornytskyi V., Reshetylo O. (2025). Dominance structure of the communities of soil and litter mesofauna in old-growth forests of the Ukrainian Roztochchia. *Biologichni Studii*. Vol. 19, No. 2, P. 157-168.

Zabytivskiy Y., Koryliak M., Bernakevych O., Vishchur O., Solovodzinska I., Symon M., Momut V., Savchuk L., (2025) The effect of Sviteco PWC probiotic product on growth, physiological and biochemical status and nonspecific resistance of sturgeon fish juveniles. *AACL Bioflux*. 18(1):466-476

1. Білонога В.М., Кияк В.Г. Особливості моніторингу популяції *Pinus cembra* L. (Pinaceae) у Чорногорі (Українські Карпати) // Наукові записки Державного природознавчого музею. – Випуск 41 (Львів, 2025) С. 51-60.

2. Андріішин Б., Баландюх Н., Гнатина О., Дикий І., Загородний І., Іванець О., Колтун І., Леснік В., Марців М., Назарук К., Решетило О., Скирпан І., Хамар І., Царик І., Царик Й., Шидловський І. Ценотичні зв'язки в межах гетеротрофних консорцій на прикладі деяких ключових видів тварин // Вісник Львівського університету. Серія біологічна. – 2024. – Вип. 93. – С. 46-61.

3. Забитівський Ю. М., Кориляк М.З., Бобеляк Л.Й., Качай Г.В. Вплив екстракту гриба шиїтаке (*Lentinula edodes*) на ріст та опірність організму молоді руського осетра (*Acipenser gueldenstaedtii* Brandt, 1856) // Рибогосподарська наука України, 2025, 2 (72):173–191. Категорія Б

1. Струс В.О., Струс Ю.М., Решетило О.С., Андріішин Б.О. (2025). Залежність міграційної активності *Bufo bufo* та *Rana temporaria* від погодних умов у Природному заповіднику "Розточчя". В ред. В. Заїка, І. Скольський, Г. Стрянець. Природний заповідник "Розточчя" – результати біоценотичних досліджень (С. 103-113). Львів: ГАЛИЧ-ПРЕС, 2025.

1. Кияк В. Проблеми збереження і використання високогірних лук Українських Карпат // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні технології у рослинництві», до 115 річниці з дня народження член-кор. НАНУ Кияка Г.С., 30 квітня 2025 р., Львів-Дубляни: Львівський НІВМБ ім. С.З. Гжицького. – С. 252-255.

2. Білонога В., Кияк В. Особливості моніторингу популяції *Pinus cembra* L. (Pinaceae) у Чорногорі (Українські Карпати) // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Природоохоронні території Карпат: виклики та перспективи сталого розвитку» (м. Косів, Івано-Франківська обл., 15-16 травня 2025 р.). – Харків: «Діса плюс» 2025. – С. 24-26.

3. Кияк В., Білонога В. Наслідки заготівля *Cetraria islandica* L. на заповідних територіях Чорногори (Українські Карпати) // Матеріали всеукраїнської наукової конференції «Стан і біорізноманіття Шацького НПП та інших природоохоронних територій» (м. Львів – смт Шацьк, 4-7 вересня 2025 р.) – Львів: Сполом, 2025. – С. 72-76.

4. Дмитрах Р.І., Кобів Ю.Й. *Valeriana dacica* Porcius (Caprifoliaceae) в Українських Карпатах. В кн.: Природоохоронні території Карпат: виклики та перспективи сталого розвитку: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Косів, Івано-Франківська обл. 15-16 травня 2025 року). – Харків: «Діса плюс», 2025. – С. 95-98.

високогір'ї Українських Карпат // Матеріали XXI Всеукраїнської наукової конференції "Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку та інших природоохоронних територій" (м. Львів –

сmt Шацьк, 4 – 7 вересня 2025 р.) – Львів: СПОЛОМ, 2025. – С. 57 – 59.

6. Решетило О. Фрагментація, метапопуляція й оселище тварин: чи є зв'язок між цими поняттями? // Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку та інших природоохоронних територій: Матеріали XXI Всеукраїнської наукової конференції, Львів-Шацьк, 4-7 вересня 2025 р. – Львів: СПОЛОМ, 2025. – С. 103-105.

7. Кобів В.М. Стан і перспективи популяцій *Doronicum carpaticum* (Griseb. & Schenk) Nyman у Чорногорі: матеріали XXI Всеукр. наук. конф. «Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку та інших природоохоронних територій», 4-7 вересня 2025 р. Львів-Шацьк. С. 76-78.

8. Кобів В.М. Індивідуально-групові параметри *Carduus kernerii* Simonk. (Asteraceae) у різних умовах росту в Українських Карпатах // Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень. Матеріали Сьомої міжнародної науково-практичної конференції (4-5 червня 2025 року, сел. Путила, Чернівецька область, Україна) / наук. ред. І. І. Чорней, І. В. Скільський, Д. І. Юзик. – Чернівці: Друк Арт, 2025. – С. 14-15

9. Кобів В.М. Динаміка та індивідуально-групові параметри *Cirsium erisithales* (Jacq.) Scop. (Asteraceae) на верхній межі поширення в Українських Карпатах: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. “Природоохоронні території Карпат: виклики та перспективи сталого розвитку”, 15-16 травня 2025 р. Косів. С. 111-114.

10. Штупун В., Кияк. В. Варіабельність онтогенезу *Veronica alpina* L. у хіонофільних угрупованнях високогір'я Українських Карпат // Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень. Матеріали Сьомої міжнародної науково-практичної конференції (4-5 червня 2025 року, сел. Путила, Чернівецька область, Україна) / наук. ред. І. І. Чорней, І. В. Скільський, Д. І. Юзик. – Чернівці: Друк Арт, 2025. – С. 42-44

11. Забитівський Ю.М., Кориляк М.З. Неспецифічна резистентність організму молоді руського осетра (*Acipenser gueldenstaedtii* Brandt & Ratzeburg, 1833) за дії лентинану // Матеріали XV Міжнародної іхтіологічної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології», м. Київ, 17-19 вересня 2025р, С. 61-63.

12. Забитівський Ю.М., Тучапський Я.В., Стрілецький О.І. Ефективність запліднення та розвитку ікри гібрида осетра (*pHuso huso* x *pAcipenser ruthenus*) за пролонгованої витримки // VII Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми раціонального використання водних біоресурсів», збірник матеріалів, м. Київ, 30-31 жовтня 2025 р., С.171-173.

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Данилик Іван Миколайович

д. б. н., 03.00.05

Перелік осіб-виконавців

Білонога Володимир Михайлович

(к.б.н., с.н.с., 03.00.16)

Гинда Людмила Володимирівна

Дмитрах Ростислава Ігорівна

(к. б. н., с.н.с., 03.00.16)

Жиляєв Геннадій Георгійович

(д.б.н., с.н.с., 03.00.16)

Забитівський Юрій Михайлович

(к.б.н., 03.00.10)

Кобів Валентина Миколаївна

(к. б. н., 03.00.16)

Кобів Юрій Йосипович

(д. б. н., старший науковий співробітник, 03.00.05)

Микітчак Тарас Ігорович

(к.б.н., 03.00.16)

Решетило Остап Степанович

(к. б. н., старший науковий співробітник, 03.00.16)

Штупун Віталій Петрович

Відповідальний за підготовку

Білонога Володимир Михайлович

облікових документів

Телефон

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна

